

Medlemsbladet

Uppsala Senioruniversitet Årgång 37 Nr 2 Februari 2015

**Resa till Iran
sid 6**

**Årsmöteshandlingar
sid 10**

Medlemsbladet

Medlemsinformation för Uppsala Senioruniversitet. Utkommer med fem nummer per år. Ansvarig utgivare: Britt-Louise Gunnarsson
Redaktörer: Karin Carlsson, Sig-Britt Edéll, Inger Hammer, Birgitta Johansson, Anders Källström, Agneta Sundelöf, Margareta Westin
Tryckeri: Wikströms Tryckeri AB, Uppsala
ISSN: 1651-0445

Uppsala Senioruniversitet

Org nr 81 76 02-4969
Ordförande: Britt-Louise Gunnarsson

Sekretariat

Adress: Bergsbrunnagatan 1
753 23 Uppsala
Telefon: 018-24 35 01
Öppettider: mån-fre kl. 10.00–12.00
E-post: usu@usu.se
Malin Åkerblom, ordf.
018-32 07 34 (hem)

USU:s årsavgift För att delta i USU:s aktiviteter måste Du ha betalat årsavgiften 250 kronor. Den betalas en gång per år helst under oktober–november och gäller följande kalenderår.

Meddela adressändring Det är viktigt att USU:s expedition har rätt adress till sina medlemmar så att informationen går fram. Glöm därför inte att ändra e-post, annan adress och telefonnummer under Mina sidor på vår webbplats eller meddela expeditionen.

Omslagsbild: Rosor på den iranske poeten Hafez grav
Foto: Inger Hammer

www.usu.se

Uppsala
Senioruniversitet

Väl mött på årsmötet i mars!

I detta nummer av Medlemsbladet presenteras verksamhetsberättelse och ekonomisk redovisning för 2014. Antalet medlemmar har fortsatt att öka och deltagandet i olika aktiviteter har varit rekordstort. Fler personer än tidigare har följt våra föreläsningsserier, cirklar och resor, och antalet deltagare i tisdagsföreläsningarna har varit större än någonsin – en fördubbling på fem år.

INFÖR 35-ÅRSJUBILEET I OKTOBER stod tillbakablickandet i fokus, men nu är siktet inställt på framtiden. Vid det höstsamråd för Senioruniversitetets funktionärer som ägde rum i början av december diskuterade vi hur vår verksamhet skulle kunna utvecklas. Många kreativa och konstruktiva idéer presenterades – om lite annorlunda programpunkter och om insatser för att nå nya grupper av medlemmar. Andra framtida insatser kan knytas till det ERASMUS-projekt som Uppsala Senioruniversitet är en del av. Projektet, som ska utforska olika metoder för informellt och formellt lärande för äldre, har beviljats medel av EU och startar under 2015. Det beräknas pågå i tre år.

FREDAGEN DEN 13 MARS äger årsmötet rum. Efter årsmötesförhandlingarna får vi lyssna till en föreläsning av Språktidningens redaktör Patrik Hadenius om det växande svenska språkitresset.

Välkomna!

Britt-Louise Gunnarsson
ordförande

Tisdagsföreläsningar

3 mars

Henrik Malm Lindberg
*Socialdemokratins radikalisering
och den svenska modellens fall.*

Gästvärd: Kersti Ullenhag
**Grönwallsalen Akademiska
sjukhuset**

17 mars

Ing-Marie Wieselgren
*Psykiatrins förvandling från
förvaring till öppenvård –
förutsättningar, förväntningar,
förvecklingar.*

Gästvärd: Jan Fagius
**Grönwallsalen Akademiska
sjukhuset**

14 april

Egil Törnqvist
*Den allvarsamma leken: Ingmar
Bergman som teaterregissör.*

Gästvärd: Ingrid Åberg
**Grönwallsalen Akademiska
sjukhuset**

28 april

Maria Ågren
*Vem gjorde vad och varför?
Kvinnors och mäns arbete under
1600- och 1700-talen.*

Gästvärd: Ingrid Åberg
**Grönwallsalen Akademiska
sjukhuset**

12 maj

Jan Arvid Henningsson
*Från undersåte till medborgare – de
arabiska folkens kamp för
värdighet.*

Gästvärd: Kersti Ullenhag
**Grönwallsalen Akademiska
sjukhuset**

Glöm inte Medlemskortet!

**Nästa nummer av tidningen utkommer den 8/5
Manusstopp 10/4**

Inte för pengarnas skull

Forskaren Henrik Malm Lindberg är snart 42 år. Den publik han ska möta är betydligt äldre och har egna erfarenheter av de svenska 60- och 70-talen. Det är om den epoken som hans tisdagsföreläsning ska handla. Rubriken är ”Socialdemokratins radikalisering och den svenska modellens fall”.

Det var inte pengar som fick honom att nappa på Senioruniversitetets erbjudande att hålla en tisdagsföreläsning; till det är arvodet alltför blygsamt. Nej, hans drivkraft visar sig vara en annan: en känsla av givande och tagande. Eftersom skattebetalarna har bekostat hans forskarutbildning ska han också ge någonting tillbaka. Så låter förklaringen.

Värderingar från morföräldrarna

Det här är värderingar som han har fått under uppväxten, när han uppfostrades av mormor och morfar i Fors utanför Avesta. Mormor var undersköterska och morfar elektriker på Kartongfabriken. Det var hemma i Fors som han fick lära sig att göra rätt för sig.

Efter den bekännelsen kan vi börja misstänka att han är idealist. Fast inte alltid, visar det sig strax. Det finns tillfällena då egot tar över. Som häromdagen. Under tävlingen i Uppsala. Hans lag, Uppsala allmänna schacksällskap, vann mot Örebro SS med 6–2.

– När jag tävlar i schack är jag egoistisk, säger han.

Till segern bidrog säkert att Henrik Malm Lindberg inte är någon duvunge, han började redan som ung hemma i Fors, det är nu över 30 år sedan.

– När jag tävlar i schack är jag egoistisk

Disputerade i ekonomisk historia

Abstrakt tänkande och gott minne, det är egenskaper som inte bara en schackspelare har nytta av. De borde ha varit en tillgång när han disputerade i ekonomisk historia år 2002 vid Uppsala universitet. Och säkert även i dag i arbetet som forskare och lärare vid Ratio – Näringslivets Forskningsinstitut – och vid Stockholms universitet. Eller när han skriver böcker, som den om ”Drömmen om jämlikhet. Socialdemokratins radikalisering och den svenska modellens fall”.

Snart, den 3 mars, är det så dags att föreläsa för Senioruniversitetets medlemmar. Henrik Malm Lindberg kommer att prata om vänstervridningen på 60-talet och dess effekter på 70-talets politik. På den tiden fanns, berättar han, ett gäng intellektuella personer som kom att ändra problemformuleringen inom socialdemokratins. Hit hörde LO-utredaren Per Holmberg, statsminister Olof Palme och sociologen Walter Korpi, men också läkaren Skå Gustav Jonsson. Det här var

Foto: Inger Hammer

Henrik Malm Lindbergs idéer om givande och tagande visar sig också i paret's gemensamma efternamn, ett från honom, ett från hans fru.

innan individualismen och satsa på dig själv-rörelsen blev förhärskande på 80-talet.

Färgstark epok

Under den här perioden var Henrik Malm Lindberg inte född, eller var åtminstone mycket liten. Vi i publiken däremot var vuxna och minns årtiondena som får oss att tänka på Palmes demonstration mot Vietnamkriget eller ”Fem myror är fler än fyra elefanter”.

Det ska bli spännande att lyssna till vad teoretikern Henrik Malm Lindberg har att säga när han presenterar en så färgstark epok, en period som gjorde stora avtryck i samhället. Hans kunnighet i ämnet borgar för att Senioruniversitetets vetgiriga publik ska få veta vad som verkligen hände.

Tid och plats: 3 mars, kl. 13.15 i Grönwallsalen, Akademiska sjukhuset.

Karin Carlsson

Historieprofessor som varit Uppsala trogen

Tisdagen den 28 april föreläser Maria Ågren över ämnet "Vem gjorde vad och varför? Kvinnors och mäns arbete under 1600- och 1700-talen".

Maria är professor i historia vid Historiska institutionen i Uppsala. Hon är född 1959 och uppvuxen i Uppsala, tog studenten vid Lundellska skolan och har varit Uppsala trogen förutom ett halvårs vistelse i Frankrike, ett års doktorandstudier i Lund och ett år som professor vid Mittuniversitetet. Hon är fortfarande bosatt i staden. Kanske kan man kalla henne en genuin Uppsalaflicka. Hon har man och två barn och ägnar sig gärna åt friluftsliv.

Foto: Inger Hammer

Maria Ågren, Historiska institutionen

Före påbörjade doktorandstudier läste Maria till gymnasielärare i svenska och historia och tog sin examen 1985. När hon skulle starta sin forskarutbildning valde hon mellan nordiska språk och historia. Valet

föll på historia mycket på grund av den stimulerande och entusiasmerande professorn Eva Österberg vid Historiska institutionen.

Maria Ågren disputerade 1992 på en avhandling om skuldsättning bland bondebefolkningen och dess effekter och förändringar över tid. Hennes forskning är koncentrerad till den tidigmoderna tiden cirka 1550–1800.

För närvarande är hon huvudhandledare för fyra doktorander. Under årens lopp har det hunnit bli 15 stycken. Hennes senaste femåriga forskningsprojekt, som slutfördes i december 2014, har möjliggjorts av projektpengar från Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse. Utgångspunkten var att få en bättre bild av mäns och kvinnors arbete under den tidigmoderna tiden. En del av projektet är också utvecklingen av en databas.

Böcker, publikationer och artiklar är många från professor Ågrens hand, till exempel "Making a living, making a difference: gender and work in early modern society", "Women and property in Sweden 1600–1857" och "Att hävda sin rätt. Synen på jordägandet i 1600-talets Sverige speglad i institutet urminnes hävd" (1997). Den senare boken används av jurister i dag vid tvister om samebyars rätt, vilket Maria är stolt över.

Förutom arbetet på institutionen har Maria en del andra uppdrag. Hon sitter bland annat i styrelsen för demografiska databasen vid Umeå universitet.

Tid och plats: 28 april, kl. 13.15 i Grönwallsalen, Akademiska sjukhuset.

Margareta Westin

Notiser

Sommarskola i England

University of Cambridge och dess Institute of Continuing Education arrangerar sommarkurser som vänder sig till vuxna studenter. Kurserna omfattar ämnen som till exempel "Medieval Studies", "Ancient and Classical World", "History" eller "Science" och pågår under juli och augusti 2015.

Du som är intresserad kan titta på utbudet: www.ice.cam.ac.uk/international-summer-schools

Internationellt projekt satsar på bredd

Uppsala Senioruniversitet har beviljats bidrag till ett projekt inom Erasmus plus, tillsammans med sex andra senioruniversitet i Europa. Det totala beloppet är cirka 110 000 euro, varav Uppsalas del beräknas bli drygt 14 000 euro. Verksamheten ska pågå under tre år. Avsikten med EU-projektet är att få nya grupper intresserade för senioruniversitetens verksamhet, bland annat boende

utanför tätorterna, funktionshindrade och invandrare. Bakom ansökan står organisationen EFOS (European Federation of Older Students at the Universities), i vilken Uppsala Senioruniversitet är medlem. Koordinator är Comenius University i Bratislava.

Från Uppsala Senioruniversitet kommer en projektgrupp att leda arbetet. Styrelsen för Uppsala Senioruniversitet godkände vid sitt sammanträde den 20 januari 2015 dess sammansättning: Björn Odin, Alice Rinell Hermansson, Maj Aldskogius, Per-Olof Osterman och Ulla Myhrman.

Sagt på höstmötet

Det finns "digital natives", barn som är uppväxta med IT, och det finns "digital immigrants", sådana personer som levtt ett långt liv utan IT.

Citatet kommer från Theres Bellander som pratade om digitala medier i äldres vardag.

Starten för det nya anmälningssystemet

Det blev ingen katastrof på sekretariatet den 15 januari då det nya anmälningssystemet togs i drift för första gången. Men startdagen var en rysare på kontoret på Bergsbrunnagatan, enligt Malin Åkerblom som basar för Senioruniversitetets sekretariat.

– Vi var tolv stycken som jobbade intensivt och koncentrerat med registrering av pappersanmälningar, telefonfrågor och mejlfrågor, säger hon. Spänningen kunde liknas vid den i kontrollrummet vid en månlandning. Och euforin när det funkade – efter ett och ett halvt års jobb!

– Bertil Eriksson och Cecilia Fredhammar har lagt ner oändligt mycket jobb på detta, Gudrun Bäckström också en massa – och så är vi några till som dragit vårt strå till stacken.

I våras och på för- och eftersommaren hade arbetsgruppen möten varje vecka – de flesta hemma hos Malin eftersom hon hade en hundvalp. Bertil Eriksson, huvudpersonen i gruppen, var på Västkusten och ledde det hela via Skype. Uppgifter delades ut att klaras av under veckan. Hela sekretariatet har sedan haft utbildning i omgångar.

– En mycket stor andel av våra medlemmar i alla åldrar har både anmält och betalt via nätet, säger Malin Åkerblom. Det är glädjande. En del hade bekymmer att komma in den 15 januari – det blev kö klockan 10 eftersom bara 200 personer kan vara inloggade samtidigt. Till lunch hade vi fått in 2 200 anmälningar. Och till måndagen ytterligare 760. I månadsskiftet januari–februari var vi uppe i cirka 3 400.

”Som ett kontrollrum vid en månlandning”

Det var ett stort jobb som gjordes inför lanseringen av det nya anmälningssystemet. Nu handlar det om att identifiera och rätta till några barnsjuksdomar.

Hjärnan bakom anmälningssystemet

En av Senioruniversitetets nya hedersmedlemmar är Bertil Eriksson. Han är den som nästan aldrig syns, utom när han nu tvingas posera för redaktionens fotograf.

Bertil som bara kan hittas vid en dator på sekretariatet eller i någon möteslokal, ofta undervisas om datorfinesser. Bertil, som är pappa till vårt nya anmälningssystem. Bertil, som just nu är min hjälte.

Onsdagen den 15 januari i år var stämningen förtätad på sekretariatet. Klockan 10 skulle webben öppnas för det nya anmälningssystemet. Minst ett år hade arbetet pågått för att utveckla och testa det system som skulle ge drygt 3 000 föreningsmedlemmar

möjlighet att anmäla sig till de planerade aktiviteterna under vårterminen. 17 serier och 64 studiecirklar.

Bertil hade jobbat med det här sedan år 2000, då han första gången såg de excelblad som då utgjorde registreringen. Systemet var bra, men Bertil såg att det var utvecklingsbart. Han hade själv arbetat i branschen under sitt yrkesliv. Sedan dess har han stått för sekretariatets IT-utveckling, jobbat i WebbIT-gruppen, undervisat AV-folket och dessutom länge tillhört Senioruniversitetets styrelse.

Det fungerade bra, systemet. Superbra! Redan första dagen kom 1 530 personer in och kunde välja vad de ville delta i, se om det fanns plats och hur mycket det kostade. Allt i ett. Och det strömmar fortfarande in anmälningar på detta smidiga, enkla och rättvisa sätt. Inte konstigt att han är min och många andras hjälte.

Foto: Inger Hammer

Bertil Eriksson – pustar ut bakom datorn.

3 FRÅGOR

till EIRA TERSMEDEN som lyssnade till tisdagsföreläsningen den 28 november i Missionskyrkan.

Dagens föreläsare var Anna-Malin Karlsson och ämnet var ”När språkkänslan trotsar forskningen – erfarenheter från tre års språkspaltskrivande”. Kyrksalen var överfull och frågorna efter föreläsningen många.

Vad tyckte du om dagens föreläsning?

– Det var ett väldigt intressant ämne och en rolig och tänkvärd föreläsning.

Var det något särskilt du fastnade för?

– Ja, den språktolerans dagens föreläsare visade. ”Allt” är tillåtet. Det går inte att hålla fast vid gamla språkbruk och normer. Språket är ju föränderligt. Nyttigt för oss gamla att höra.

Brukar du gå på tisdagsföreläsningarna?

– Om jag har tillfälle. Jag anser att de liksom Senioruniversitetets hela utbud är en enorm tillgång för oss seniorer.

Foto: Inger Hammer

Agneta Sundelöf

Resa till Iran – i medeltida poeters fotspår

Vi står vid Hafez grav i Shiraz. Det är en högtidlig stund med nedläggning av rosor på graven. Hafez var en uppburen poet i Iran på 1300-talet. Han är välbekant för deltagarna i Reza Rezvanis studiecirklar i persisk litteratur på Senioruniversitetet.

Vi är elva personer, varav hälften deltagit i någon av Rezas cirklar, som hösten 2014 gör en resa i Iran för att närmare lära känna detta land. Ett land så avlägset och på många sätt främmande, men vars kultur, inte minst litteratur har intresserat européer sedan lång tid. Många svenskar har läst och inspirerats av klassisk persisk poesi, översatt till svenska av Eric Hermelin under den tid han var på Lunds hospital 1909–1944.

Sharialagarna – en utmaning

Iran är en teokrati och styrs av sharialagar. Det innebär att även vi som kommer som turister måste underordna oss kraven på att bära sjal och täcka armar och ben. Svårt för oss att förstå hur kvinnorna står ut med den här ordningen. Visst ser man många kvinnor i chadorer, som en skara kråkfåglar omöjliga att skilja från varandra, men också välsminkade iranskor som knappt skyler sitt hår, med sjalen löst hängande på en knut i

På avstånd är kvinnor i chadorer lika som bär.

nacken. När sjalen glider ner för någon av oss böjer sig vår guide Yas fram och viskar: Islam is in danger!

Yas är en oerhört påläst och engagerande person. Hon introducerar oss i Irans historia med alla dess olika dynastier och försöker ge oss en föreställning om hur livet ter sig för iraniern i gemen. Det gäller att anpassa sig och ha tålmod. Något annat finns inte om man vill stanna kvar i sitt hemland.

Det är vad som gäller utåt.

Unga iranska kvinnor månar särskilt om sitt utseende.

Vårt hotell i Kashan – ett renoverat köpmanshus

Men innanför den egna porten, i den privata sfären, gäller inga dikterade klädkoder. Och där händer det även att man dricker alkohol i smyg.

När det enda som får synas i offentligheten är ansiktet är det kanske inte så underligt att iranskorna är världens näst största konsumenter av kosmetika. Och man ser ofta unga flickor med vita plåster på näsan efter ingrepp av plastikkirurger.

Shiiternas största högtid – Ashura

Under två veckor reser vi runt i minibuss från Teheran över Esfahan till Shiraz inte långt från Persiska Viken. På väg norrut besöker vi Persepolis och bor ett par dagar i ökenstaden Yazd, i Kashan och sista natten i Qom, ayatollah Khomeinis födelsestad och centrum för den religiösa makten. Det är här imamerna får sin utbildning och den religiösa litteraturen trycks. Yas anförtror oss att Qom i folkmun kallas Mullfabriken.

Vi hamnar mitt i firandet av Husayn, den tredje imamen, som led martyrdöden 680 e.Kr. Det är shiamuslimernas största högtid. Överallt möts vi av svarta banderoller och svarta, röda och vita flaggor. På gator och i basarer kommer processioner av svartklädda män som gisslar sig, oftast med knytnävslag mot bröstet, och ur högtalare dånar verser ur koranen. Tio dagar ägnas denna högtid. En dag är barnens. Då blir det godis och alla små barn blir småhusayner.

Sagolika byggnader

Vi ser imponerande byggnadsverk med vackra mosaiker och kakel, fantastiska trädgårdar och bor på hotell som tagna från sagor ur Tusen och en natt. Ett Iran man i dag gärna vill visa upp. Iran har på senare tid börjat locka turister. Bara i år lär antalet ha ökat med en tredjedel.

Mycket lär vi oss om Irans historia, men frågan är hur den religiösa och politiska makten kommer att påverka landets framtid. En sak är säker. Bland människor möter vi ett nyfiken intresse och en önskan om mer kontakt med västvärlden.

Text och foto: Inger Hammer

Kommande aktiviteter

Vandringar i uppländska trädgårdar

Under våren och hösten 2015 anordnar Senioruniversitetet vandringar i några av Upplands trädgårdar. De mest avlägsna blir Grönsö och Bergianska trädgården. Kristina Glimelius och Roland Moberg är värdar för arrangemangen, som du kan läsa mer om på sidan 9.

Den 29 maj blir det vandring i Uppsala stadsträdgård. Det letas historiska spår i växter, gestaltning och funktion, under ledning av landskapsarkitekt Roger Elg, SLU. Den 12 juni är det dags för ett besök på Ultuna – med en vandring dels i Genetiska trädgården som grundades år 1937, dels i Kunskapsparken och Ullbo Woodland Garden som är en demonstrationsanläggning för SLU men också ett rum öppet för alla för rekreation och inspiration. Ralf Wagenius är guide.

Den 21 augusti blir det en stadsdelsvandring i Fålhagen i Uppsala, med Roger Elg som guide. En vecka senare är turen kommen till Botaniska trädgården i Uppsala, där visning sker av dels barockträdgården, dels ”nya” trädgården med bland annat systematiska kvarteret och skandinaviskt fjäll.

Foto: Roland Moberg

Botaniska trädgården i Uppsala – den nya delen med bland annat systematiska kvarteret

Köksväxtlandet i Bergianska trädgården i Stockholm är målet den 4 september. Bergianska odlar mer än 300 olika sorters köksväxter, allt från kål, morötter och lök till mer exotiska som daikon, knölkrasse och äppelgurka. Det blir en visning om köksväxternas ursprung och nytta, varvat med goda odlingsråd.

Till Grönsö slottsträdgård styrs kosan den 11 september. Under bussresan berättar Karl Johan Eklund, tidigare länsantikvarie, om landskapet vi passerar. Det blir guidad visning av slottsparken, kinesiska lusthuset och blomstergården.

Resa till Etnografiska museet

På sidan 8 i det här numret av Medlemsbladet utannonseras en resa till Stockholm och Etnografiska museet den 17 april. Desirée Koslin kommer att ta oss runt i ett museum fyllt av spännande ting från hela världen. Hon kommer att ge en ”gående” föreläsning om alla otroliga textilier som finns där. Det är hennes specialområde och ni kommer att lära er mycket. Sen är det lunch. Den är säkert utsökt och ni känner er uppfyllda med härlig kunskap – men bli inte sittandes vid bordet för länge! Huset är fullt av spännande fynd och utställningar. Vad sägs om ”Med världen i kappsäcken eller ”Ursprungsfolk i tre klimat” – eller varför inte Magasinet? God resa!

Ett föremål ur samlingarna – men vad är det?

Torsdagssalong

Nathan och Anna Söderblom

”Älskling, minns du när vi drogo ut i lifvet tillsammans?” 30 år efter bröllopet och den första gemensamma resan till tjänst i Paris påminde Anna sin man Nathan i ett brev om deras gemensamma livsresa: tolv barn, glädje och sorg, verksamheter över kontinenter, kända av ”alla”.

Hedersgäster i salongen är Jonas Jonson, biskop em. som nyligen utkommit med biografien *Jag är bara Nathan Söderblom, satt till tjänst*, och Jan Henningsson, barnbarnsbarn till Anna och Nathan, ämnesråd i Utrikesdepartementets enhet för Mellanöstern och Nordafrika.

Tid: Torsdag 23 april kl. 19.00

Plats: Storgatan 11

Avgift: 125 kr. Förfriskningar ingår. USU:s sekretariat skickar faktura när anmälan inkommit.

Första anmälningsdag: tisdagen den 3 mars

Ansvariga: Ingrid Åberg, 070 302 39 27, Gunilla Öbrink, 070 324 65 45

Tidigare annonserade resor som kan ha rest- eller återbudsplatser

Bååtska palatset 6 mars

Musikalen Mamma Mia på Svenska Teatern i Helsingfors 25–27 mars

Belgien, norra Frankrike och Alsace 10–18 april

Belgrad 2–6 maj, platser kvar!

Litauen 29 maj–5 juni

Kontakta sekretariatet 018-24 35 01 för besked och anmälan.

Nya resor

Fredag 17 april

Etnografiska museet Stockholm

I anslutning till föreläsningsserie nr 3 ”Stilla havet runt” med Desirée Koslin. Ett av landets fyra Världskulturmuseer, vackert beläget längs Djurgårdsbrunnsviken. Nordamerikas, Oceaniens och Asiens folk och kultur är särskilt väl representerade i samlingarna. Här finns också unika föremål av världsklass från de svenska 1800-tals-expeditionerna Vega och Vanadis.

Tider: Kl. 09.00 avresa från S:t Eriks torg. Busskaffe vid ankomsten

Kl. 10.30 Museets guide visar samlingarna

Kl. 12.00 Lunch på egen hand i museet eller i omgivningen

Kl. 13.00 Vi fortsätter på egen hand och studerar den spännande mångfalden i t.ex. det Öppna Magasinet

Kl. 14.30 avresa från Etnografiska

Kl. 16.00 åter i Uppsala

Pris: 270 kr

Ansvariga: Mia Virving, 070 968 76 36, Jeanette Backman, 070 381 98 02

Första anmälningsdag för deltagare i serien: torsdag 5 mars

Första anmälningsdag för övriga: torsdag 12 mars

Bindande anmälan till USU:s sekretariat, tel 018-24 35 01

Torsdag 23 april

Pompejställe på Millesgården

Vi välkomnas till bankiren Caecilius Iucundus hem, där han visar sina käraste föremål: affärsarkivet,

silverservisen och de erotiska freskerna liksom mer vardagliga saker som glasrutor och gångjärn. Med hjälp av nygjorda 3D-modeller får vi uppleva hans villa, dels i sin forna prakt och dels som den ruin den är idag. Utställningen är ett samarbete med det Svenska Pompejprojektet som sedan mer än tio år bedriver utgrävningar i Pompeji.

Tider: Kl. 09.00 avfärd från S:t Eriks torg. Busskaffe vid ankomsten till Millesgården
Kl. 11.15 guidad visning av utställningen, en timme. Därefter ges tid att på egen hand äta lunch, titta på skulpturparken och utsikten.
Kl. 15.00 hemresa

Kl. 16.30 ca åter i Uppsala
Pris: 395 kr för buss, kaffe, entré och visning

Ansvariga: Mia Virving, 070 968 76 36 och Jeanette Backman, 070 381 98 02

Första anmälningsdag: Onsdag 4 mars

Bindande anmälan till USU:s sekretariat, tel 018-24 35 01

Söndag 26 april

”Karl Gerhard” på Stockholms stadsteater

”Den ökända hästen från Troja”, Karl Gerhards legendariska uppgörelse med nazismen ingick i en revy som hade premiär 1940.

”Karl Gerhard” är ett politiskt och mänskligt drama om en man som ännu i vår tid är gudfader för den svenska underhållningsvärlden. En föreställning med mycket musik och Karl Gerhards oförglömliga kupletter.

Medverkande bl.a. Rickard Wolff som Karl Gerhard

Tider: Kl. 11.00 avfärd från S:t Eriks torg. Föreställningen börjar kl. 13.00

Kl. 16.00 hemresa

Kl. 17.30 ca åter i Uppsala
Pris: 480 kr för buss och biljett på parkett

Ansvariga: Maj Aldskogius, 018-46 03 30, 070 565 56 79 och Gudrun Bäckström, 070 347 14 03

Första anmälningsdag: tisdag 3 mars

Bindande anmälan till USU:s sekretariat, tel 018-24 35 01

Lördag 2 maj – onsdag 6 maj

Belgrad

Resan är tidigare presenterad i Medlemsbladet nr 5 2014.

Platser kvar!

Pris: 7 900 kr med USU-rabatt
Enkelrumstillägg: 200 kr
Bindande anmälan till USU:s sekretariat, tel 018-24 35 01

Söndag 17 maj – fredag 22 maj

Kulturreisa till Yorkshire

Pris: 8 500 kr. Program kan beställas från USU:s sekretariat eller hämtas från USU:s webbplats (www.usu.se).

I priset ingår: Flyg t/r med SAS, 5 övernattningar med halvpension, alla transporter, 5 heldagsutflykter, bl.a. till York, Hawarth och Scarborough samt alla inträden.
Engelsktalande guide: Mick Stead, en av Storbritanniens främsta landskapsfotografer, välkänd för Senioruniversitetets tidigare englandsresenärer.

Ansvariga: Rolf Wendle och Margareta Knutson, 073 627 27 02

Anmälan till: Rolf Wendle, 018-12 48 38, 076 627 67 65, rolfwendle@home.se

Onsdag 20 maj

”Emil Nolde – Färgstormar” på Waldemarsudde

En omfattande retrospektiv utställning med verk av den kände tyske expressionisten Emil Nolde (1867–1956). Utställningen presenterar ett stort antal av konstnärens mest uttrycksfulla målningar, akvareller samt grafiska blad. Bland annat visas hans koloristiska landskapsvyer, grotesker, skildringar av Berlins nattliv, trädgårdsmotiv samt ett urval av hans berömda ”Unpainted paintings” som tillkom under andra världskriget.

Tider: Kl. 09.00 avfärd från S:t Eriks torg. Busskaffe vid framkomsten
Kl. 11.20 Guidad visning av utställningen. Därefter finns

möjlighet att på egen hand se utställningen ”Prins Eugen 150 år – Fasetter ur ett liv”.

Kl. 13.15 avfärd till Blå Porten för lunch

Kl. 15.00 hemfärd

Kl. 16.30 ca åter i Uppsala

Pris: 530 kr för bussfärd, kaffe, entré, visning samt lunch

Ansvariga: Margareta Knutson, 073 627 27 02 och Mia Virving, 070 968 76 36

Första anmälningsdag: Onsdag 11 mars

Bindande anmälan till USU:s sekretariat, tel 018-24 35 01

Fredag 29 maj – fredag 5 juni

Resa till Litauen med stopp i Riga

Samma resa som 2014. Besök i Riga, Klaipeda, Vilnius etc.

Program kan beställas från USU:s sekretariat eller hämtas från USU:s hemsida (www.usu.se).

Pris: 7 200 kr

Ansvariga: Rolf Wendle och Margareta Knutson, 073 627 27 02

Anmälan till: Rolf Wendle, 018-12 48 38, 076 627 67 65, rolfwendle@home.se

Fredag 29 maj – lördag 30 maj

Resa till Vadstena klosterkyrka och Birgittaklostret/museet

Med Jörn Johansson i anslutning till cirkel nr 20 ”Några medeltida träsnidare”. Under fredagen besöker vi Klosterkyrkan. Under lördagen besöker vi utgrävningarna och museet.

Minst 6, högst 10 deltagare.

Transport med egna bilar.

En övernattnings i Vadstena.

Deltagarna beställer själva rum på t.ex. Klosterhotellet. Var och en betalar sitt rum.

Avgiften 1 600 kr inkluderar visningar, två luncher, en middag, entréavgift till museet och avgift till kyrkan.

Skicka senast den 16/3 2015 en intresseanmälan till Jörn Johansson via mail carmina3208@gmail.com, via SMS 070 837 21 11 eller via telefon 018-37 20 11. Avgiften betalas till Jörn Johanssons plusgirokonto 58 13 72-2. Ange namn, adress och tel.nr. Planerad informationsträff den 4 maj kl. 13.00 i Missionskyrkans kafé.

Uppländska trädgårdar

Sex vandringar i några av Upplands trädgårdar under våren och hösten 2015.

Programansvariga: Roland Moberg och Kristina Glimelius

Fredag 29 maj

Uppsala stadsträdgård

Historiska spår i stadsträdgården – växter, gestaltning och funktion.

En historisk vandring under ledning av landskapsarkitekt Roger Elg, SLU.

Tider: Kl. 08.30 samling vid Norra ingången till parken vid Flustret

Kl. 11.30 ca slut

Pris: 125 kr

Ansvariga: Gudrun Bäckström, 070 347 14 03, Margareta Knutson, 073 627 27 02

Första anmälningsdag: onsdag 18 mars

Sista anmälningsdag: torsdag 9 april

Bindande anmälan till USU:s sekretariat tel 018-24 35 01

Fredag 12 juni

Kunskapsparken samt Genetiska trädgården, Ultuna, SLU

Vandringen startar i den Genetiska trädgården som grundades 1937 av professor Göte Turesson, med syftet att visa på den genetiska variationen i växters form och funktion. Vandringen fortsätter i Kunskapsparken i Ultuna, inklusive Ullbo Woodland Garden, som är en demonstrationsanläggning som skapats för undervisning och forskning vid SLU, men också som ett rum för rekreation och inspiration – öppen för alla.

Guidad visning av Ralf Wagenius.

Tid: Kl. 08.30 Start vid Genetikcentrum (buss 20, hållplats Genetikcentrum).

Pris: 125 kr

Ansvarig: Gudrun Bäckström, 070 347 14 03, Margareta Knutson, 073 627 27 02

Första anmälningsdag: onsdag 18 mars

Sista anmälningsdag: torsdag 9 april

Bindande anmälan till USU:s sekretariat tel. 018-24 35 01

Kommande resor till uppländska trädgårdar:

Fredag 21 augusti:

Stadsdelsvandring i Fålhagen

Fredag 28 augusti: Botaniska trädgården i Uppsala

Fredag 4 september: Bergianska trädgården

Fredag 11 september: Grönsö slottsträdgård

Söndag 16 augusti

Figaros bröllop på Drottningholmsteatern

Eftermiddagsföreställning

Mer information kommer i Medlemsbladet nr 3 i maj.

Måndag 21 september – fredag 26 september

Resa till Irland med Rolf Wendle

Planerat besök bl.a. i Killarney, The Ring of Kerry, Dublin, Dingle

Peninsula och Glendalough kulturcentrum från 500-talet. Pris ännu ej fastställt.

Flyg, transfer, 5 övernattnings, inträden och utflykter ingår i priset.

Guide: Mick Stead

Preliminärt program kan beställas från USU:s sekretariat,

018-24 35 01 eller laddas ned från USU:s webbplats www.usu.se.

Anmälan direkt till Rolf Wendle, tel: 018-12 48 38, 076 627 67 65,

rolfwendle@home.se

ANMÄLAN TILL RESOR

Första anmälningsdagen kan du anmäla dig **endast på telefon 018-24 35 01** fr.o.m. kl. 07.00 (precis). Du kan anmäla högst fyra medlemmar med namn och medlemsnummer.

De som fått plats får en faktura med posten.

Betala ej innan du fått bekräftelse!

Deltagande i arrangemangen förutsätter att årsavgiften är betald.

Koördning för anmälan

Till arrangemang som kräver bussresa finns endast 50 platser. När efterfrågan är stor kan vi inte tillmötesgå alla, men vi registrerar alla anmälningar med dag och klockslag och får på så vis en rättvis turordning. Vi beklagar de gånger biljetterna inte räcker till.

Oförutsedda händelser som kan påverka resor meddelas deltagarna personligen via telefon, e-post eller brev samt på vår webbplats www.usu.se

Verksamhetsberättelse för år 2014

Uppsala Senioruniversitet har under året fortsatt att växa. I oktober passerades tretusenstreck. Medlemsökningen var i jämförelse med förra året drygt sex procent. Det ökande medlemsantalet och medlemmarnas höga aktivitetsgrad speglar seniorernas intresse och vilja att ta del av det programutbud som Senioruniversitetet kan erbjuda. Tisdagsföreläsningar, serier, cirklar, resor och studiebesök har under året varit mycket välbesökta. För att ge plats åt alla intresserade har tisdagsföreläsningarna under hösten förlagts till större lokaler än tidigare. En ny aktivitet under året har varit Torsdagssalongen. I oktober firades 35-årsjubileet med en jubileumsrapport och ett eftermiddagsprogram i Universitetsaulan, som lockade 930 av Senioruniversitetets medlemmar. Under året har en arbetsgrupp vid sekretariatet utvecklat och testat ett nytt IT-system som ersätter det tidigare anmälnings- och faktureringsystemet från och med vårterminen 2015.

Styrelse

Styrelsen var fr.o.m. årsmötet den 21 mars 2014:

Ordförande	Britt-Louise Gunnarsson
Vice ordförande	Per Olof Osterman
Sekreterare	Jeanette Backman
Vice sekreterare	Lars Nilsson
Kassaförvaltare	Ellinor Lindström
Vice kassaförvaltare	Gunnar Ekman
Ledamot	Ulla Myhrman
Suppleanter	Eva Willén Ingrid Åberg

Styrelsen har haft tio protokollförda sammanträden. Arbetsutskottet, bestående av ordföranden, sekreteraren och kassaförvaltaren, har under året beslutat i fem ärenden.

Vid styrelsemötet 30 september beslutade styrelsen att kalla sex hedersmedlemmar, som samtliga gjort värdefulla insatser för Senioruniversitetet under en lång följd av år: Maj Aldskogius, Johnny Andersson, Gudrun Bäckström, Bertil Eriksson, Birgitta Hedman och Bo Nylund.

Styrelsen har under året beslutat att tilldela Margareta Skarin Gustavsson Senioruniversitetets stipendium för 2014 om 10 000 kr och Monica Wiberg Folkuniversitetets gåvostipendium om 8 500 kr.

Revisorer

Auktoriserade revisorerna Tommy Helmerskog och Lennart Wik vid Duo Revisionsbyrå har varit Senioruniversitetets revisorer med Maria Haraldsson som revisorssuppleant.

Valberedning

Gudmar Lönnerholm (sammankallande), Per Jennische och Margaretha Sund valdes vid årsmötet 2014.

Årsmöte

Årsmötet hölls den 21 mars med ett hundratal deltagare. Förra landshövdingen Ann-Cathrine Haglund presiderade

som ordförande på årsmötet. Styrelsens bokslut fastställdes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Sedvanliga val förrättades. Till föreningens ordförande för ett år omvaldes Britt-Louise Gunnarsson. Till ordinarie styrelseledamöter, fram till 2016, valdes Gunnar Ekman och Per Olof Osterman (omval) samt Jeanette Backman och Lars Nilsson (båda nyval). Till suppleanter till 2015 omvaldes Eva Willén och Ingrid Åberg.

I enlighet med styrelsens förslag beslutade årsmötet att höja medlemsavgiften till 250 kr för år 2014.

Avgående styrelsemedlemmarna Brittmari Ekholm och Christina Tellgren avtackades. Årsmötets gäst var Karin Johannisson. Titeln på hennes föreläsning var: "Känslornas historia – finns den?".

Organisation

Drygt 80 funktionärer är engagerade i planering och administration av verksamheten. Samtliga arbetar ideellt. De är organiserade i nio arbetsgrupper med följande ordförande:

Tisdagsföreläsningar (Eva Willén), Studiecirklar och föreläsningsserier (Anita Hård af Segerstad), Resor och studiebesök (Maj Aldskogius t.o.m. 2014-11-04; Elisabeth Sellin Linde fr.o.m. 2014-11-05), Internationell verksamhet (Brittmari Ekholm), Rapportserien (Gunilla Öbrink), Sekretariatet (Malin Åkerblom), Webb-IT (Jens Danielsson t.o.m. 2014-04-30; Bertil Eriksson fr.o.m. 2014-05-01), AV-teknik (Lasse Sunnås) samt Redaktionen för Medlemsbladet (Karin Carlsson). En aktuell förteckning med övriga medlemmar i arbetsgrupperna finns på webbplatsen www.usu.se.

Vårkollegium och Höstsamråd

Arbetsgruppen för serier och cirklar, serie- och cirkelledare samt styrelsen samlas varje vår till ett kollegium. I det möte som ägde rum den 14 mars deltog 45 personer. Dan Brändström talade över ämnet "Senioruniversitetet i den svenska folkbildningstraditionen". Gruppdiskussionerna inriktades mot konkretisering av de idéer som kom fram vid höstsamrådet 2013 och som gällde hur Senioruniversitetet kan utöka och förbättra samspelet med medlemmarna.

I Höstsamrådet, som hölls den 5 december 2014, deltog ett 60-tal funktionärer. Temat var "Med sikte på de kommande fem åren". Gäst och inledningstalare var Theres Bellander som föreläste om digitala medier i äldres vardag. Bertil Eriksson informerade om det nya IT-systemet. De avslutande gruppdiskussionerna gällde idéer och uppslag för arbetet de kommande fem åren inom de olika arbetsgrupperna.

Uppsala Senioruniversitets 35-årsjubileum

Den 22 oktober firade Uppsala Senioruniversitet sitt 35-årsjubileum med ett program i Universitetsaulan. 930 medlemmar deltog. En rapport om de senaste fem åren

inom Senioruniversitetet hade tagits fram till jubileet, då också den nya logotypen lanserades.

Eftermiddagsprogrammet omfattade jazzmusik, presentation av jubileumsrapporten, sång och diktläsning samt föreläsningar om Universums mörka sida, Parfym genom tiderna och Krim i historia och nutid. De nya hedersmedlemmarna mottog diplom vid en särskild ceremoni, och som avslutning sjöng kören Goldsingers. I pausen serverades kaffe och kaka till alla närvarande. På kvällen samlades Senioruniversitetets funktionärer till en middag i Café Alma.

Externa kontakter

Samarbetet med Folkuniversitetet har varit fortsatt gott och samlokaliseringen på Bergsbrunnagatan 1 är positiv. Uppsala Senioruniversitet är medlem i Uppsala Pensionärsföreningars Samarbetsråd (UPS) och har två medlemmar i styrelsen: Gunnar Ekman och Brittmarie Ekholm. Fem deltog i UPS Årsmöte och fem i UPS Höstmöte. Senioruniversitetet har också knutit kontakter med Samarbetsorganisationen för Invandrarföreningen i Uppsala.

Uppsala Senioruniversitet har kontakter med övriga svenska senioruniversitet, under året bland annat med dem i Stockholm, Västerås, Växjö och Norrköping.

Uppsala Senioruniversitet är medlem i två internationella organisationer, i AIUTA/IAUTA (International Association of Universities of the Third Age) samt i EFOS (European Federation of Older Students at Universities). I båda organisationerna har Senioruniversitetet ledamöter i styrelsen.

Sekretariatet

Sekretariatet, som också utgör Senioruniversitetets expedition, håller den dagliga kontakten med medlemmarna via telefon, post och e-post, tar emot och registrerar medlemsanmälningar och inbetalningar till cirklar och föreläsningsserier, resor och studiebesök. Funktionärerna sköter diariet, tar hand om fakturor och hjälper andra funktionärer och lärare med kopiering, utskick och lokalbokningar. Flera funktionärer inom sekretariatet har dessutom specialuppgifter. Några ingår i Arbetsgruppen för resor och studiebesök, deltar i planeringen av arrangemang, och sköter huvuddelen av den administration som är förknippad med dessa. Andra ansvarar för att det datoriserade föreningsarkivet hålls aktuellt. Studieleddarna, som också är knutna till sekretariatet, sköter administrationen av föreläsningsserier och studiecirklar såsom schemaläggning, lokalbokning, kontakt med lärare och serieansvariga, och färdigställande av manus till programbilagan. Under året har dessutom mycket tid ägnats åt utveckling, test, utbildning, dokumentation och igångkörning av det nya IT-systemet.

Tisdagsföreläsningar

Totalt har sexton tisdagsföreläsningar arrangerats, åtta på våren och lika många på hösten. Det totala antalet listade deltagare uppgick till 4 031 personer. År 2009 genomfördes 15 föreläsningar med 1 989 deltagare, vilket betyder

att antalet deltagare fördubblats på fem år. Denna påtagliga ökning har gjort att Universitetshusets lokaler inte varit tillräckliga för behovet, utan successivt ersatts med Grönwallsalen i Akademiska sjukhuset och Missionskyrkans kyrksal. Medeltalet för varje föreläsning ligger nu i storleksordningen 250 personer. En översiktlig studie gjord under hösten 2014 har visat att ca 20 procent av Senioruniversitetets medlemmar inte nyttjar något annat än tisdagsföreläsningar av det totala utbudet.

Föreläsningarna har fördelat sig enligt följande:

Ämnesområden	Deltagarantal per område medeltal	Deltagarantal max-min	Antal föreläsningar per område
Religion, historia, filosofi, idéhistoria	233	300-195	3
Litteratur, konst, musik	314	363-265	2
Samhällsvetenskap, juridik	270	284-262	3
Naturvetenskap, teknik, medicin	253	362-143	6 (varav 2 i medicin)
Språkvetenskap	190	264-115	2

Vid val av föreläsningssämnen eftersträvas en balans mellan dagsaktuella frågor i samhällsdebatten och centrala ämnen inom vetenskap och kultur. De mest välbesökta föreläsningarna under året har fördelat sig relativt jämnt mellan olika ämnesområden med en viss tyngdpunkt på naturvetenskap. Bland enstaka föreläsningar som tilldragit sig särskilt stort intresse kan nämnas föreläsningar om Första världskriget, om Människans evolutionära historia, om Stalintidens terror samt medicinska föredrag om Antibiotikaresistens och Fetma som folkhälsopotentialer.

Föreläsningsserier

Under året genomfördes 33 serier, 15 under våren och 18 under hösten. Av dessa gavs både under vår och höst serier i musik (en där kulturpersonligheter talade om "min musik" och två jazzserier), den moderna konstens historia samt två filmstudioserier. Höstens program omfattade också en serie om svensk folkmusik. Under året har modern och dagsaktuell historia belysts i serier om Mellanöstern, Första världskriget och Ryssland. Uppsalas utveckling behandlades under våren och hösten i två fristående serier varav en var inriktad mot industristadens utveckling och en mot stadens arkitektur. Det kulturhistoriska perspektivet har belysts genom en filosofiserie, en serie om svensk lyrik och en om kulturlivet i 1700-talets Sverige. Under såväl vår som höst gavs serier om textilhistoria. Serierna fokuserade dels på berömda bildsviter ur textilkonstens historia och dels på textilier i mode och interiör. Under hösten återkom den serie där kulturpersonligheter och forskare talade om litteraturens betydelse och om vilka böcker som varit viktiga för dem. Det naturvetenskapliga och tekniska perspektivet belystes under våren genom en fortsättning på serien om upptäckter som satt Uppsala på världskartan och i höstens serie föreläste unga forskare om sina forskningsområden. Inom det medicinska området gavs under våren en serie om autoimmuna sjukdomar och under hösten en serie om reservdelsmänniskan. Höstens

program omfattade också en tvärvetenskaplig serie om genier och deras sjukdomar, en serie om hjärnan i ett livscykelperspektiv samt en serie om språket och människan.

Antalet deltagare i serierna har varit rekordstort, 4 300 under året. Lokalsituationen för serierna förbättrades under hösten genom tillskottet av Slottsbiografen. Genom bytet till Missionskyrkans kyrksal kunde 450 deltagare i serien om Ryssland beredas plats.

Studiecirklar

Under året genomfördes 122 studiecirklar, 66 under våren och 56 under hösten. Av dessa cirklar anordnades under våren fyra och under hösten tre cirklar inom ämnesområdet religion, filosofi och historia. Ämnesområdet litteratur, konst och musik belystes under våren i tolv cirklar och under hösten i nio. Det samhällsvetenskapliga perspektivet belystes i två cirklar under våren och i en under hösten. Inom det naturvetenskapliga och tekniska ämnesområdet genomfördes fem cirklar under våren och fyra under hösten.

Merparten av studiecirkelarna anordnas i moderna språk – engelska, franska, italienska, spanska och tyska. Cirklar i engelska har endast getts på avancerad nivå men för övriga moderna språk har anordnats cirklar från nybörjarnivå till avancerad nivå. Språkcirklar har även anordnats i grekiska, latin, meänkieli och ryska. Under hösten anordnades också två filmcirklar, om fransk respektive tysk film. Det totala antalet deltagare i studiecirkelarna var under våren 774 och under hösten 692 vilket är en ökning från 2013 med 55 deltagare.

Torsdagssalonger

Under året har tre välbesökta Torsdagssalonger, som en försöksverksamhet, anordnats på Träffpunkt Storgatan. Ingrid Åberg och Gunilla Öbrink har ansvarat för dessa, som haft temana: Körsbärsblommans och akaciornas återfödelse med persisk poesi och musik, Musikalisk salong kring den ryska 1700-talsoperan Ynke hjälte samt Judisk identitet i Sverige.

Rapportserien

I januari presenterades två rapporter i Senioruniversitetets serie vid ett ”release party” på Storgatan 11: nr 16 ”Entusiasm och engagemang” om språkcirkelarna och nr 17 ”Equal Opportunities for Senior Citizens” om den AIUTA-konferens som ägde rum i Uppsala i september 2013.

Under året har sedan arbetsgruppen sammanställt rapporten ”Senioruniversitet 35 år. Åren 2009–2014”, som är nr 18 i serien. Gunilla Öbrink presenterade rapporten vid jubileet i oktober.

Resor och studiebesök

Under året har de sju medlemmarna i arbetsgruppen anordnat 32 längre eller kortare evenemang med ca 1 200 deltagare. Vid utlandsresor anlitas professionella researrangörer. Evenemangen Lär känna stadens årsringar, Stadsrundtur i Uppsala samt Utvandrarerna på Dramaten har dubblats på grund av stort intresse. Introduktion i bussen ges på teater-, musik- och konstresor.

Flerdagsresor inom och utom Sverige har anordnats: en Kulturreisa till Hälsingland med vårt senaste världsarv samt resor till Kroatien, Turkiet, Wales och Litauen. En informationsträff inför Kroatienresan ägde rum i februari.

Resor till teater, opera, musikal och konsert har gällt: Mästaren och Margarita samt Utvandrarerna på Dramaten, Vinterfest i Dalarna och Opera på Skäret, Matteuspassionen på Folkoperan, Sweeney Todd och Chicago på Stockholms stadsteater, Idomeneo på Drottningholms-teatern, Evita på Göta Lejon samt Don Giovanni på Stockholmsoperan.

Resor till konstutställningar har gjorts till Waldemarsudde med utställningar om Karl Nordström och Matisse, till Nationalmuseum med Tsarer och folkkommissarier samt till Artipelag med utställningen No Man is an Island.

Resor till sevärdheter i närområdet har gjorts: till Hagaparken, Mora Stenar, Siaröfortet, ett studiebesök på Pharmacia samt flera stadsrundturer i Uppsala. Fem Linnévandringar har anordnats under året. Dessutom anordnades en föreställning av Anders Hanser: Längtan heter min arvedel. Erik Axel Karlfeldt 150 år.

Webbplatsen

Webbplatsen har under året vidareutvecklats. Införandet av den nya tekniken för webbplatsen har motsvarat förväntningarna och det har medfört att webbsidorna är enklare att hålla aktuella och att ändringar kan ske kontinuerligt. Programtidningen kan laddas ner i sin helhet från webbplatsen och också Senioruniversitetets rapporter kommer att finnas som PDF-filer.

Till styrelseledamöter och vissa andra funktionärer har länkats en bild på vederbörande. Menyn ”Program” har utökats med flik för ”Internationellt” respektive ”Torsdagssalong”. Webbplatsens har också integrerats med det nya systemet för anmälningar och bokningar som togs i drift i början av november.

Bildarkivet

Antalet bilder i bildarkivet uppgår idag till cirka 1 100, varav 118 nya bilder förts in under året. Antalet (identifierade) personer uppgår till 660. Arkivets underkataloger har under året gjorts om: en ny har tillkommit, namn har ändrats för att tydligare beskriva innehållet och underkatalogen Funktionärer och cirkelledare har kompletterats och innehåller nu 111 bilder. Arbetet med webbsidans vinjettbild pågår och beräknas vara klart under våren 2015.

IT

I början av året bildade IT-gruppen tillsammans med medlemmar ur sekretariatet en arbetsgrupp för att testa olika datasystem för anmälningar och bokningar. Styrelsen fattade i april beslut om att ett system som används av Pensionärsuniversitetet i Växjö skulle inköpas. Systemet har därefter anpassats till Uppsala Senioruniversitetets verksamhet och bl.a. har funktioner för uttag av faktura-information direkt på skärmen införts för att minska på behovet av brevutskick. Systemet startades i början av november med att medlemsfakturor avseende 2015

skickades ut tillsammans med medlemskort och information om systemet. Anmälningar till vårens serier och cirklar kommer att ske via det nya systemet.

AV-teknik

Arbetsgruppens målsättning är att alla som ansvarar för tisdagsföreläsningar och föreläsningsserier, i vissa fall även cirkelledare, ska få en teknisk assistent som behärskar den AV-utrustning som används. AV-gruppen har servat 15 resp. 18 serier, åtta tisdagsföreläsningar samt ett antal cirklar under vår- resp. hösttermin. I alla salar som används för föreläsningsserier finns numera data-projektorer och hörslingor och i de flesta lokalerna också en fast PC. Serieledarna och föreläsningsseriedarna har ansvarat för att ta reda på vilken AV-utrustning som de olika föreläsarna behöver och AV-assistenterna för att den finns på plats i god tid före föreläsningens start och fungerar tillfredsställande. Föreläsningar har under året ägt rum såväl i Universitetshuset, som i Slottsbiografen, Musikum, Ekonomikum, Grönwallssalen, Alfvénsalen och Missionskyrkan, vilket inneburit att AV-teknikerna måste behärska flera helt olika system.

Samtliga AV-tekniker, och även alla föreläsningsseriedare, inbjöds till utbildning både i Universitetshuset och i Missionskyrkan i början av vårterminen.

Internationell verksamhet

AIUTA har två styrelsemöten per år, ofta följda av en konferens. I årets första möte och konferens, som ägde rum i Toulouse i Frankrike, deltog Karin Carlsson och Gunhild Hammarström. Temat för konferensen var "International Cooperation and U3A". Ett antal ledamöter från medlemsorganisationerna talade om internationaliseringen av senioruniversitetet i respektive land, däribland Karin Carlsson som talade under rubriken "International Cooperation from the Perspective of a Minor Language Region". Vid generalkonferensen valdes Karin Carlsson (tidigare suppleant) till ordinarie ledamot i AIUTA-styrelsen och Gunhild Hammarström till suppleant. Under Toulousemötet antogs vidare ett gemensamt dokument med riktlinjer för AIUTA:s medlemmar. Dokumentet har översatts till svenska. Vid AIUTA:s andra styrelsemöte och konferens, som ägde rum i Brasilien i oktober, deltog ingen från Uppsala Senioruniversitetet.

EFOS har haft två styrelsemöten, det första i Graz, Österrike i april och det andra i Groningen, Holland i oktober. Björn Odin valdes in som ordinarie representant för Uppsala Senioruniversitet och Brittmari Ekholm som suppleant – båda för en tvåårsperiod. Björn Odin utsågs dessutom till vice ordförande. Nämnas bör att EFOS tilldelades en förtjänstmedalj av Comeniusuniversitetet i Bratislava för sitt förtjänstfulla arbete med seniorutbildning.

Under våren lämnade EFOS in en ansökan till EU:s ERASMUS-program om ett projekt, EDU-SEN-Net, som ska utforska olika metoder för informellt och formellt lärande för äldre. Uppsala Senioruniversitetet ingår som en part i ansökan tillsammans med sex övriga senioruniversitet varav senioruniversitetet i Bratislava är koordinator. Ansökan beviljades medel i slutet av 2014, och projektet,

som startar under 2015, beräknas pågå i tre år. Ett utbyte med England genomfördes i september. Ett tiotal av Senioruniversitetets medlemmar besökte Surrey. Deltagande i den nationella konferensen för brittiska senioruniversitetet ingick i besöket. Återbesök från England sker i Uppsala i juni 2015.

I oktober fick Senioruniversitetet besök av en grupp forskare och pedagoger från universitetet i Ukraina (Odessa) och Ryssland (St Petersburg). Per Olof Osterman, Malin Åkerblom och Maj Aldskogius ansvarade för besöket och fick höra om ett hälsofrämjande treårsprojekt som finansieras av Svenska Institutet och Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa vid Karolinska Institutet.

Medlemsbladet

Medlemsbladet har under 2014 kommit ut med fem nummer. Uppslagan har successivt ökat som en följd av att medlemmarnas antal har ökat och för 2014 var den 16 400.

Tidningen har fortsatt att ha ett aktuellt och blandat innehåll i varje nummer: redaktionella artiklar om kommande aktiviteter och berättelser från medlemmarnas egen horisont. Så gott som allt material som publiceras i Medlemsbladet har sitt upphov i Uppsala Senioruniversitetets verksamhet.

Stående inslag har varit ledare, program, årsmöteshandlingar, intervjuer med tisdagsföreläsare och information om resor och studiebesök. Dessutom har Senioruniversitetets stipendiater publicerat sina rapporter i Medlemsbladet, och Skrivarstugan har i varje nummer bidragit med alster från sin cirkel.

Bland övrigt innehåll kan nämnas notiser om Senioruniversitetets internationella verksamhet, bland annat utbyten med andra länder. Ett nytt inslag i Medlemsbladet har varit korta intervjuer under rubriken "Tre frågor" och under 2014 har medlemmarna också uppmanats att lämna bidrag under rubriken "År 2014 – ett fredens år", vilket flitigt uppmärksammats. Fredstemat har haft koppling till Uppsala kommuns utlysning av år 2014 till ett fredens år.

Information om Senioruniversitetets webbplats för satsningen på online-anmälningar har också återfunnits i tidningen liksom programmet inför Senioruniversitetets 35-årsjubileum.

Ekonomi

Senioruniversitetet har en stark balansräkning med ett fritt eget kapital på 2,1 miljoner kronor. Det utgörs av balanserade överskott från drygt 35 års verksamhet. År 2014 är det sjätte året i rad som beslut har tagits om att använda en del av tillgångarna för finansiering av nödvändiga investeringar och extraordinära kostnader. Växande verksamhet vad avser såväl medlemsantal som programutbud tillsammans med ambitionen att ge bästa möjliga service till medlemmar, deltagare och medverkande ställer höga krav på effektiva administrativa hjälpmedel och verksamhetsstöd. Det nya systemet för anmälan till aktiviteter och betalning av avgifter, som även krävt anpassning av webbplatsen, har varit årets stora

satsning. Firandet av 35-års jubileet medförde också extra kostnader. I april beslöt styrelsen att avsätta 50 000 kr till en fond för utdelning av fem stipendier à 10 000 kr. Den förra fonderingen för stipendier gjordes i samband med 30-årsjubileet 2009 och det sista stipendiet ur den fonden delades ut 2014.

Verksamheten omsatte 3 347 395 kr, vilket är en ökning av omsättningen med 8 procent i jämförelse med verksamhetsåret 2013. Medlemsavgiften, höjd med 50 kr till 250 kr från januari, uppgick till 782 713 kr (23 procent av intäkterna). Deltagaravgifterna för cirklar, föreläsningsserier och kulturarrangemang uppgick till 2 426 974 kr (72 procent av intäkterna). Övriga intäkter utgörs av bidrag från Folkuniversitetet till cirkel- och föreläsningstimmar, det kommunala bidraget till ideella föreningar och försäljning av rapporter.

Kostnaderna uppgick till totalt 3 488 704 kr. De direkta kostnaderna/särkostnaderna för verksamheten (arvoden och sociala avgifter till cirkelledare och föreläsare, lokalhyror, studiematerial) uppgick till 2 155 706 kr (62 procent av kostnaderna).

Administrativa/föreningsgemensamma kostnader uppgår till 1 332 998 kr. I detta belopp ingår kansliets omkostnader,

Medlemsbladet inklusive distribution, webbplats, tryck-kostnader för rapportserien, mötesverksamhet med årsmöte, vårkollegium, höstsamråd och arbetsgruppernas arbetsmöten, internationellt engagemang och medlemskap i AIUTA och EFOS samt medlemsavgift till UPS. I beloppet ingår även kostnaderna för utveckling och drift av det nya IT-systemet, drygt 138 000 kr, och 35-årsjubileet, 135 000 kr.

Årets resultat efter finansiella intäkter är minus 83 975 kr. Styrelsen föreslår att årets resultat överförs i ny räkning.

Det fullständiga bokslutet med reviderad Resultat- och Balansräkning kommer att finnas att ta del av i samband med årsmötet den 13 mars.

Styrelsen vill avslutningsvis tacka föreningsmedlemmarna för intresse, stöd och engagemang i verksamheten. Ett speciellt tack riktas till alla de ideellt arbetande funktionärerna, vilkas insatser är en förutsättning för att verksamheten ska fungera.

Uppsala i februari 2015

Britt-Louise Gunnarsson	Per Olof Osterman	Jeanette Backman
Gunnar Ekman	Ellinor Lindström	Ulla Myhrman
Lars Nilsson	Eva Willén	Ingrid Åberg

Förslag till styrelse Uppsala Senioruniversitet, USU, 2015

Ordförande för ett år	Britt-Louise Gunnarsson, omval
Ordinarie ledamöter för två år	Ulla Myhrman, omval Kerstin Thelander, nyval Christian Sonnenstein, nyval
Valda till 2016	Per-Olof Osterman Gunnar Ekman Lars Nilsson
Suppleanter för ett år	Ingrid Åberg, omval Ewa Willén, omval
Revisorer (omval)	Tommy Helmerskog, Grant-Thornton, 018-65 81 66 Lennart Wik, Grant-Thornton, 018-65 81 56 Maria Haraldsson, Grant-Thornton, suppl, 018-65 81 59
Valberedning för 2014 har varit:	Gudmar Lönnerholm, sammankallande, 018-30 10 77 Per Jennische, 018-30 24 96 Margareta Sund, 018-10 31 44

Dagordning

vid Uppsala Senioruniversitets årsmöte 2015
fredagen den 13 mars kl 13.00
i Kyrksalen, Missionskyrkan, S:t Olofsgatan 40

Årsmötet öppnas av föreningens ordförande

1. Fråga om årsmötets stadgeenliga utlysning.
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet.
3. Val av två justeringspersoner för mötets protokoll.
4. Styrelsens verksamhetsberättelse med bokslut för det gångna verksamhetsåret.
5. Revisorernas berättelse för det gångna verksamhetsåret.
6. Fastställande av resultat och balansräkning.
7. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
8. Styrelsens information om verksamhetens inriktning och ekonomisk plan för innevarande verksamhetsår.
9. Val av ordförande för ett år.
10. Val av tre styrelseledamöter för två år och två suppleanter för ett år.
11. Val av två revisorer och en revisorssuppleant.
12. Val av valberedning.
13. Fastställande av medlemsavgift för nästa verksamhetsår.
14. Ärenden som styrelsen hänvisat till årsmötets behandling, anmälda i kallelsen till årsmötet.
15. Motioner till årsmötet.
16. Mötet avslutas.

Foto: Henric Lindsten

Patrik Hadenius

Efter mötet håller Språktidningens chefredaktör Patrik Hadenius en föreläsning om det växande svenska språkitresset. Därefter bjuder Senioruniversitetet på kaffe och tårta.

Tre frukostar

1917. En ö i Stockholms ytterskärgård

Enligt husförhörslängdens kolumn för yrke var hon 'hustru'. Maken var enligt samma register 'arrendator'. Tillsammans hade de sju barn. Runt bordet i köket satt utöver familjen änkan efter gamle Österman och drängen Anders. Ett skärgårdshemman skall enligt gammal hävd kunna försörja en familj. Familjen Österman i Nämndö församling hade på grund av missväxt biståtts med 100 kg vete hösten 1916, står det i protokoll från socknens fattigvård. Året 1917 hoppades man skulle bli gynnsammare.

Hon hade tänt i vedspisen, satt fram djuptallrikarna och grötskedarna innan hon i marsgryningen gick över till ladugården för att mjölka de två korna. Hasade försiktigt över isiga stigen tillbaka till huset med mjölkspannen. Läger in mer ved, ställer på grötgrytan, tar fram lite smör, skär upp grovbrödet och tar upp lite saltad skarpsill ur laggkärlet i skafferiets. I det matta skenet från fotogenlyktan syns inte möglet runt laggkärlets kanter. Så är det på senvintern innan skötarna kan läggas ut för strömmingsfiske.

Familjen har samlats runt bordet. Modern står vid spisen och grötgrytan. Läger upp gröt i tallrikarna. Lite mjölk hålls på från mjölkkrukan. Innan man börjar äta: "Gode Gud välsigna maten". När alla ätit av gröten, brödet och saltsillen är frukosten avslutad: "Gode Gud tack för maten". Dagen gryr och arbetet i skogen kan börja. Lotsbåten som skall föra barnen till skolan har just landat.

1960-tal. En villa i universitetsstadens utkant

Mamman, vissa dagar pappan, dukar fram muggar, kokar tevattnen på elspisen, håller vattnet när det kokat upp i tekannan som försetts med tepåsar. Filmjolk och plastförpackningen med någon form av smöralternativ hämtas från kylskåpet. Färdigskivat bröd skakas fram ur plastförpackningen och skivorna förses med ost, jordnötssmör eller marmelad. Barnen kommer så småningom ut i köket, tar plats runt bordet, håller mysli över filmjölken. Föräldrarna tittar jäktat på klockan. Ett barn skall till skolan, det andra till lekis. Innan alla ätit färdigt är pappan på väg till arbetet och mamman förklarar att det nu är bråttom, ställer tallrikar och muggar i diskmaskinen, klär på minsta barnet den färgglada täckjackan försedd med reflexer. Ropar till det äldre barnet att borsta tänderna och sneglar samtidigt på byrån i hallen om maken lämnat bilnycklarna som de kommit överens om.

Å Gud måtte jag hinna till jobbet inom ramen för min flexitid...

Nutid. Seniortillvaro i radhusmiljö

Det är gryning. Fåglarna har just hittat fram till fågelbordet i radhusets miniträdgård. Mannen skär upp frukt, rostar lite bröd, dukar fil, ost, jordnötssmör, honung och hemmagjord marmelad. Några katrinplommon för den tröga magens skull ingår också och blodtrycksmedicinen får inte glömmas. Väcker sin hustru. I väntan på att hon skall bli klar hämtas tidningen ute i radhusgaragets brevvinkast. Att inte läsa tidningen vid frukostbordet i varandras sällskap är regel. Man kan däremot lyssna på nyheterna från radion. Att äta frukost är en ceremoni. Samma varje morgon, ett skalat och uppskuret äpple, filmjolk med mysli, en hård smörgås med ost och en mjuk med marmelad. Det kan någon gång hända att osten hamnar på den mjuka smörgåsen och marmeladen på den hårda. Men då känns det som om dagen liksom kommit ur led. Som att sätta på sig högterskon på vänsterfoten så att säga.

Bengt Meyerson